

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 826

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Miercuri, 13 septembrie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
D E C R E T E	
1.161. — Decret privind conferirea Ordinului și Medaliei <i>Bărbăție și Credință</i>	2
1.162. — Decret privind conferirea Ordinului <i>Bărbăție și Credință</i>	2
1.163. — Decret privind conferirea Ordinului <i>Bărbăție și Credință</i>	3
1.164. — Decret privind conferirea Ordinului <i>Bărbăție și Credință</i>	3
1.165. — Decret privind conferirea Ordinului <i>Bărbăție și Credință</i>	4
1.166. — Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	4
1.167. — Decret privind eliberarea din funcție a unui procuror	5
H O T Ă R Ă R I A L E G U V E R N U L U I R O M Ă N I E I	
822. — Hotărâre privind revocarea și numirea unor membri în Consiliul director al Fondului Român de Dezvoltare Socială și pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 715/2021 privind numirea membrilor Consiliului director al Fondului Român de Dezvoltare Socială.....	5
823. — Hotărâre pentru suplimentarea pe anul 2023 a sumei prevăzute ca justă despăgubire aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 496/2017 privind declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai — Otopeni)”, precum și modificarea și completarea anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 496/2017	6–8
A C T E A L E Î N A L T E I C U R Ţ I D E C A S A Ţ I E ȘI J U S T I Ţ I E	
Decizia nr. 48 din 26 iunie 2023 (Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept).....	9–16

D E C R E T E**PREȘEDINTELE ROMÂNIEI****D E C R E T****privind conferirea Ordinului și Medaliei *Bărbăție și Credință***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c) și ale art. 8 lit. A și B din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 528/2003 privind Medalia *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare, și ale Legii nr. 413/2004 privind Ordinul *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare, cu prilejul Zilei Pompierilor din România, în semn de apreciere pentru curajul, devotamentul și spiritul de sacrificiu de care au dat dovadă în data de 26 august 2023 în localitatea Crevedia, fiind răniți în timpul operațiilor de stingere a flăcărilor, de evacuare a populației, de căutare-salvare și evacuare a victimelor,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Art. 1. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari:

- domnului colonel Dumitrescu *Alexandru* Dan-Petrișor;
- domnului colonel Hantăr *Neculai* Alfred-George;
- domnului căpitan Visarion *Bogdan* Cătălin-Nicolae;
- domnului sublocotenent Popescu *Pompiliu-Ion* Radu-Adrian.

Art. 2. — Se conferă Medalia *Bărbăție și Credință*, clasa a III-a, cu însemn pentru militari:

- domnului plutonier adjutant șef Boștinăru *Constantin* Stelian;

- domnului plutonier adjutant Buneci *Ion* Adelin-Spiridon;
- domnului plutonier adjutant Oprea *Marian* Victoraș;
- domnului plutonier adjutant Nițeanu *Gheorghe* Constantin-Aurel;
- domnului plutonier major Oprea *Silviu* Ionuț-Florin;
- domnului plutonier major Baciuc *Nicolai* Constantin;
- domnului plutonier major Ștefan *Ion* Nicolae-Bogdan;
- domnului plutonier Socol *Grațian* Radu-Grațian-Andrei.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

București, 13 septembrie 2023.
Nr. 1.161.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T**privind conferirea Ordinului *Bărbăție și Credință***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c) și ale art. 8 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 528/2003 privind Medalia *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare, și ale Legii nr. 413/2004 privind Ordinul *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare, cu prilejul Zilei Pompierilor din România,

în semn de apreciere pentru curajul, devotamentul și spiritul de sacrificiu dovedite în îndeplinirea misiunilor de apărare a vieții, bunurilor și mediului împotriva dezastrelor și incendiilor, precum și în implementarea măsurilor de protecție civilă,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, Drapelului de Luptă al Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Crișana” al județului Bihor.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

București, 13 septembrie 2023.
Nr. 1.162.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind conferirea Ordinului *Bărbăție și Credință***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c) și ale art. 8 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 528/2003 privind Medalia *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare, și ale Legii nr. 413/2004 privind Ordinul *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare,

cu prilejul Zilei Pompierilor din România,

în semn de apreciere pentru curajul, devotamentul și spiritul de sacrificiu dovedite în îndeplinirea misiunilor de apărare a vieții, bunurilor și mediului împotriva dezastrelor și incendiilor, precum și în implementarea măsurilor de protecție civilă,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, Drapelului de Luptă al Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Țara Bârsei” al județului Brașov.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

București, 13 septembrie 2023.
Nr. 1.163.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**DECRET****privind conferirea Ordinului *Bărbăție și Credință***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c) și ale art. 8 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 528/2003 privind Medalia *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare, și ale Legii nr. 413/2004 privind Ordinul *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare,

cu prilejul Zilei Pompierilor din România,

în semn de apreciere pentru curajul, devotamentul și spiritul de sacrificiu dovedite în îndeplinirea misiunilor de apărare a vieții, bunurilor și mediului împotriva dezastrelor și incendiilor, precum și în implementarea măsurilor de protecție civilă,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, Drapelului de Luptă al Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Horea” al județului Mureș.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

București, 13 septembrie 2023.
Nr. 1.164.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind conferirea Ordinului *Bărbăție și Credință***

În temeiul prevederilor art. 94 lit. a) și ale art. 100 din Constituția României, republicată, ale art. 4 alin. (1) și alin. (2) lit. c) și ale art. 8 lit. A din Legea nr. 29/2000 privind sistemul național de decorații al României, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și ale Legii nr. 528/2003 privind Medalia *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare, și ale Legii nr. 413/2004 privind Ordinul *Bărbăție și Credință*, cu modificările ulterioare,

cu prilejul Zilei Pompierilor din România,

în semn de apreciere pentru curajul, devotamentul și spiritul de sacrificiu dovedite în îndeplinirea misiunilor de apărare a vieții, bunurilor și mediului împotriva dezastrelor și incendiilor, precum și în implementarea măsurilor de protecție civilă,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se conferă Ordinul *Bărbăție și Credință* în grad de *Cavaler*, cu însemn pentru militari, Drapelului de Luptă al Inspectoratului pentru Situații de Urgență „Bucovina” al județului Suceava.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

**În temeiul art. 100 alin. (2) din
Constituția României, republicată,
contrasemnăm acest decret.**

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

București, 13 septembrie 2023.

Nr. 1.165.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI**D E C R E T****privind eliberarea din funcție a unui procuror**

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 201 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și ale art. 40 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii,

având în vedere Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.088/2023,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Dana-Mirela Borcuti, procuror la Parchetul de pe lângă Tribunalul Maramureș, delegată în funcția de prim-procuror al Parchetului de pe lângă Tribunalul Maramureș, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 septembrie 2023.

Nr. 1.166.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

privind eliberarea din funcție a unui procuror

În temeiul prevederilor art. 94 lit. c), art. 100 alin. (1) și ale art. 134 alin. (1) din Constituția României, republicată, ale art. 201 alin. (1) lit. b) și alin. (2) din Legea nr. 303/2022 privind statutul judecătorilor și procurorilor, precum și ale art. 40 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii, având în vedere Hotărârea Secției pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1.102/2023,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Doamna Oana Tătaru, procuror în cadrul Parchetului de pe lângă Tribunalul Maramureș, se eliberează din funcție ca urmare a pensionării.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
KLAUS-WERNER IOHANNIS

București, 13 septembrie 2023.
Nr. 1.167.

H O T Ă R Ă R I A L E G U V E R N U L U I R O M Ă N I E I

G U V E R N U L R O M Ă N I E I

H O T Ă R Ă R E

privind revocarea și numirea unor membri

în Consiliul director al Fondului Român de Dezvoltare Socială

și pentru modificarea anexei la Hotărârea Guvernului nr. 715/2021

privind numirea membrilor Consiliului director al Fondului Român de Dezvoltare Socială

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, al art. 13 lit. b), art. 14 alin. (2) și al art. 15 alin. (2) din Legea nr. 129/1998 privind înființarea, organizarea și funcționarea Fondului Român de Dezvoltare Socială, republicată, cu modificările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — (1) Se revocă din funcția de membru în Consiliul director al Fondului Român de Dezvoltare Socială domnul Zaharia Florin-Alexandru — reprezentant al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene.

(2) Se numește în funcția de membru în Consiliul director al Fondului Român de Dezvoltare Socială doamna Mălina Gonț — reprezentant al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene.

Art. 2. — Poziția nr. 6 din anexa la Hotărârea Guvernului nr. 715/2021 privind numirea membrilor Consiliului director al Fondului Român de Dezvoltare Socială, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 650 din 1 iulie 2021, cu modificările ulterioare, se modifică și va avea următorul cuprins:
„6. Mălina Gonț — reprezentant al Ministerului Investițiilor și Proiectelor Europene;”.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:

p. Secretarul general al Guvernului,
Mihnea-Claudiu Drumea

București, 8 septembrie 2023.
Nr. 822.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru suplimentarea pe anul 2023 a sumei prevăzute ca justă despăgubire aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 496/2017 privind declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai — Otopeni)”, precum și modificarea și completarea anexei nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 496/2017

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, precum și al art. 5 alin. (1), art. 8 alin. (3), art. 9 alin. (8), art. 11 alin. (7) și al art. 32 alin. (2) din Legea nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. I. — Se aprobă suplimentarea pe anul 2023 a sumei prevăzute ca justă despăgubire aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 496/2017 privind declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai — Otopeni)”, cu modificările ulterioare, cu suma de 34.586.835 lei, care se alocă de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Transporturilor și Infrastructurii, în conformitate cu Legea bugetului de stat pe anul 2023 nr. 368/2022, de la capitolul 84.01 „Transporturi”, titlul 58 „Proiecte cu finanțare din fonduri externe nerambursabile aferente cadrului financiar 2014—2020”, articolul 58.03, „Programe din Fondul de Coeziune” — FC.

Art. II. — Anexa nr. 2 la Hotărârea Guvernului nr. 496/2017 privind declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai — Otopeni)”, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 567 din 17 iulie 2017, cu modificările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

1. Pozițiile nr. crt. 2, 10, 12, 13 și 14 se modifică, în sensul actualizării în condițiile legii a elementelor de identificare și a sumelor individuale aferente despăgubirilor, în conformitate cu anexa la prezenta hotărâre.

2. După poziția nr. crt. 41 se introduc trei noi poziții, pozițiile nr. crt. 411—413, în conformitate cu anexa la prezenta hotărâre.

3. La poziția nr. crt. 13 se introduc imobilele proprietate privată reprezentând construcții, în suprafață de 34 mp și, respectiv, 14 mp, situate pe terenurile supuse exproprierii în condițiile legii, care fac parte din coridorul de expropriere situat pe amplasamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 496/2017, cu modificările ulterioare.

4. Poziția nr. crt. 3 se elimină, în condițiile legii, ca urmare a comasării cu poziția nr. crt. 2, prin întocmirea unei singure documentații cadastrale individuale.

5. Poziția nr. crt. 9 se elimină, în condițiile legii.

Art. III. — Se aprobă declanșarea procedurilor de expropriere a imobilelor proprietate privată prevăzute la art. II pct. 2 și 3, care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național „Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6. 1 Mai — Otopeni)” situate pe amplasamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 496/2017, cu modificările ulterioare, în condițiile legii, în conformitate cu anexa la prezenta hotărâre.

Art. IV. — (1) Suma aprobată potrivit art. I se utilizează în scopul acordării justelor despăgubiri pentru imobilele prevăzute la art. II pct. 1—3, în conformitate cu anexa la prezenta hotărâre.

(2) Sumele individuale prevăzute la alin. (1) se virează de către Ministerul Transporturilor și Infrastructurii într-un cont de trezorerie deschis pe numele „Metrorex” — S.A., în termen de cel mult 30 de zile de la data aprobării cererii de deschidere de credite, conform prevederilor art. 4 alin. (8) din Normele metodologice de aplicare a Legii nr. 255/2010 privind exproprierea pentru cauză de utilitate publică, necesară realizării unor obiective de interes național, județean și local, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 53/2011, cu completările ulterioare, la dispoziția proprietarilor/deținătorilor de imobile proprietate privată care fac parte din coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național, situat pe amplasamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 496/2017, cu modificările ulterioare, în vederea efectuării plății despăgubirilor în cadrul procedurilor de expropriere, în condițiile legii.

Art. V. — Ministerul Transporturilor și Infrastructurii, prin „Metrorex” — S.A., răspunde de realitatea datelor din anexa la prezenta hotărâre, de modul de utilizare, în conformitate cu prevederile legale, a sumei alocate potrivit prevederilor prezentei hotărâri, precum și de corectitudinea datelor înscrise în documentele care au stat la baza stabilirii acesteia.

PRIM-MINISTRU
ION-MARCEL CIOLACU

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Marian Neacșu
Ministrul transporturilor și infrastructurii,
Sorin-Mihai Grindeanu
p. Ministrul finanțelor,
Carmen Moraru,
secretar de stat

MODIFICĂRI ȘI COMPLETĂRI
la lista cuprinzând imobilele proprietate privată care constituie coridorul de expropriere al lucrării de utilitate publică de interes național
„Legătura rețelei de metrou cu Aeroportul Internațional Henri Coandă — Otopeni (Magistrala 6.1 Mai—Otopeni)”,
situate pe raza municipiului București și a localității Otopeni din județul Ilfov, proprietarii sau deținătorii acestora,
precum și sumele individuale aferente despăgubirilor lucrării de utilitate publică de interes național

Nr. crt.	Nr. crt. din Hotărârea Guvernului nr. 496/2017	Județul	U.A.T.	Numele și prenumele proprietarului/deținătorului imobilului	Tariaua/parcele (adresa poștală)	Categoriile de folosință	Numărul cadastral (numărul topo)	Numărul cărții funciare	Suprafața totală a imobilului (mp)	Suprafața terenului de expropriat (mp)	Suprafața construcțiilor de expropriat (mp)/(ml)	Construcții de expropriat (mp)		Garduri de expropriat (ml)	Valoarea despăgubirilor, conform Legii nr. 255/2010 (lei)
												clădiri	parcări		
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
1	2	București	Sectorul 1	Manea Andrei	Strada Scărișoara nr. 2, sectorul 1, București	Cc	278641	278641	313	teren 42 mp	gard — 3 ml		3	57.064,00	
					Strada Scărișoara nr. 2, lot 4, sectorul 1, București		278641	278641		teren 43 mp	gard — 8,7 ml		8,7	58.423,00	
2	10	București	Sectorul 1	S.C. „AUTO ROM” — S.R.L.	Bd. Expoziției nr. 2, sectorul 1, București	Cc	218123	218123	8.748	teren 2.969 mp	construcție 2.682 mp	2.682		8.414.148,00	
										parcare 650 mp	parcare 650 mp	650		12.036.155,00	
										teren 99,59 mp	gard — 30,96 mp		30,96	1.478.824,00	
										teren 44,05 mp	gard — 52,6 ml		52,6	2.828,00	
3	12	București	Sectorul 1	Timu Andrei	Bd. Aerogării nr. 1, sectorul 1, București	Cc	253001-C1-U2	253001-C1-U2	144	teren 132,68 mp (84 + 48,68)	construcție apartament 58,44 mp	58,44		236.922,00	
											construcție anexă 14 mp	14		536.971,00	
										teren 44,05 mp	gard — 18,37 ml		18,37	10.960,00	
											construcție apartament 58,44 mp	58,44		104.794,00	
											construcție anexă 14 mp	14		218.224,00	
											gard — 18,37 ml			11.494,00	
										teren 132,68 mp (84 + 48,68)	construcție apartament 88,91 mp	88,91		3.821,00	
											construcție anexă 34 mp	34		315.642,00	
4	13	București	Sectorul 1	Simion Dumitru Simion Rodica	Șoseaua București—Ploiești nr. 36, sectorul 1, București	Cc	267286-C1-U1	267286-C1-U1	172,98		gard — 17,73 ml		17,73	404.121,00	
											construcție chioșc 14 mp	14,00		27.915,00	
											construcție anexă fără acte 32 mp			4.487,00	
														11.494,00	
														26.273,00	

*) Pentru poziția în care la coloana „Numele și prenumele proprietarului/deținătorului imobilului” se regăsește mențiunea „Proprietar neidentificat”, astfel cum reiese din evidența unității administrativ-teritoriale, numele proprietarilor/deținătorilor vor fi identificate ulterior, în vederea completării documentațiilor necesare pentru punerea în aplicare a măsurilor de expropriere în condițiile legii.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
5	14	București	Sectorul 1	1. Cojocaru Simona 2. Ienasei Juganaru Elena 3. Cornila Ana-Raluca 4. Rachieru Razvan-Alexandru 5. Rachieru Raluca-Ioana	Șoseaua București—Ploiești nr. 38, sectorul 1, București	Cc	280797	280797	1.170	teren 585 mp	construcție C1 336 mp construcție C2 86 mp construcție C4 39 mp construcție C5 42 mp construcție C3 16 mp gard — 99,64 ml	336 86 39 42 16		1.391.702,00 650.895,00 31.749,00 14.398,00 14.066,00 5.359,00 8.762,00
6	411	București	Sectorul 1	Centrul Național de Invățământ Turistic în asociere asupra clădirilor cu Parc Hotels — S.A., drept de suprafețe asupra terenului dobândit prin asociere S.C. TOURISM, HOTEL AND RESTAURANT CONSULTING GROUP — S.R.L.	Bd. Poligrafiei nr. 3—5, sectorul 1, București	Cc	220675	220675	60.336	teren 3201,5 mp	gard 24,98 ml parcare 3.606,8 mp construcție anexă atelier 171 mp	24,98		10.051.995,00 4.395,00 8.205.881,00 173.379,00
7	412	București	Sectorul 1	ROMEXPO — S.A.	Bd. Expoziției (fosta Mărăști nr. 65—67) nr. 22—30, sectorul 1, București	Cc	220601	220601	18.000		construcție anexă provizorie neintabulată 361 mp construcție rampă 19 mp gard 53,18 ml	361 19		3.970,00 43.227,00 10.460,00
8	413	București	Sectorul 1	ROMEXPO — S.A.	Bd. Mărăști nr. 65—67, sectorul 1, București	Cc	269654	269654	300.911		construcție casă Leda 102 mp construcție anexă metalică 47 mp construcție anexă lemn 58 mp parcare 5.137,20 mp gard — 221,34 ml	102 47 58		389.964,00 139.474,00 33.275,00 11.687.716,00 42.395,00

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 48

din 26 iunie 2023

Dosar nr. 1.179/1/2023

Laura-Mihaela Ivanovici	— președintele Secției I civile — președintele completului
Mirela Vișan	— judecător la Secția I civilă
Mariana Hortolomei	— judecător la Secția I civilă
Cristina Petronela Văleanu	— judecător la Secția I civilă
Ileana Ruxandra Tirică	— judecător la Secția I civilă
Diana Florea Burgazli	— judecător la Secția I civilă
Simona Lala Cristescu	— judecător la Secția I civilă
Elena Carmen Popoiag	— judecător la Secția I civilă
Lavinia Dascălu	— judecător la Secția I civilă
Denisa Livia Băldean	— judecător la Secția I civilă
Eugenia Pușcașiu	— judecător la Secția I civilă
Dorina Zeca	— judecător la Secția I civilă
Mihai-Andrei Negoescu Gândac	— judecător la Secția I civilă

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ce formează obiectul Dosarului nr. 1.179/1/2023 a fost constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (6) din Codul de procedură civilă și ale art. 34 alin. (2) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023 (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Laura-Mihaela Ivanovici, președintele Secției I civile a Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna Elena Adriana Stamatescu, magistrat-asistent, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a luat în examinare sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 7.366/118/2019, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar s-a depus raportul întocmit de judecătorul-raportor, ce a fost comunicat părților, în conformitate cu dispozițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă; părțile au depus, în termen legal, prin avocat, respectiv consilier juridic, puncte de vedere asupra chestiunii de drept. De asemenea, referă asupra faptului că au fost transmise de către instanțele naționale hotărâri judecătorești pronunțate în materia ce face obiectul sesizării și opinii teoretice exprimate de judecători, iar Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

6. În urma deliberărilor, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizării privind pronunțarea unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizării

7. Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 29 martie 2023, în Dosarul nr. 7.366/118/2019, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea

pronunțării unei hotărâri prealabile cu privire la următoarea chestiune de drept: *În cazul litigiilor în care reclamantul solicită obligarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor (C.N.C.I.) la soluționarea dosarului prin emiterea unei decizii de compensare care să conțină numărul de puncte, atunci când aceasta nu a soluționat dosarul până la data introducerii acțiunii și nici ulterior, valoarea despăgubirilor exprimată în numărul de puncte se stabilește în funcție de: valoarea actuală de piață a imobilului; valoarea imobilului conform grilei notariale aferente anului anterior sesizării instanței sau pronunțării hotărârii în primă instanță; valoarea imobilului conform grilei notariale aferente anului 2013?*

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la data de 25 aprilie 2023 cu nr. 1.179/1/2023, termenul de judecată fiind stabilit la 26 iunie 2023.

II. Norma de drept intern ce formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

9. *Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare*

Art. 21. — „(...) (6) Evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se exprimă în puncte și se face prin aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia. Un punct are valoarea de un leu. (...)”

III. Expunerea succintă a procesului

10. Prin cererea de chemare în judecată înregistrată pe rolul Tribunalului Constanța — Secția I civilă cu nr. 7.366/118/2019, reclamantul X a solicitat, în contradictoriu cu pârâta C.N.C.I., obligarea acesteia la acordarea de măsuri reparatorii sub forma compensării prin puncte pentru imobilul-construcție situat în municipiul Constanța, format din cele nouă apartamente ce nu au putut fi restituite în natură, în condițiile înstrăinării lor către chiriași, în temeiul Legii nr. 112/1995 pentru reglementarea situației juridice a unor imobile cu destinația de locuințe, trecute în proprietatea statului, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 112/1995*).

11. În motivarea cererii a arătat că, prin Sentința civilă nr. 126 din 23 ianuarie 2014, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă în Dosarul nr. 7.507/118/2011, rămasă definitivă prin Decizia civilă nr. 100/C din 26 martie 2014, pronunțată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, s-a dispus obligarea entității deținătoare să înainteze C.N.C.I. propunerea de acordare a măsurilor compensatorii conform art. 21 alin. (6) coroborat cu art. 24 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013* privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 165/2013*).

12. Ulterior, prin Decizia nr. 3 din 1 iulie 2014, emisă de unitatea deținătoare, s-au pus în executare aceste hotărâri judecătorești și s-a propus acordarea de măsuri compensatorii conform art. 21 alin. (6) coroborat cu art. 24 alin. (1) din *Legea nr. 165/2013* pentru restul imobilului în litigiu.

13. Această dispoziție a fost înaintată către Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților (*A.N.R.P.*), dosarul fiind înregistrat la data de 2 iulie 2014. După completarea

documentației, la solicitarea A.N.R.P., dosarul a fost reînregistrat la data de 10 noiembrie 2014, fără ca până la data introducerii acțiunii să fie soluționat.

14. Reclamantul s-a prevalat de dispozițiile art. 17 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 și de Decizia Curții Constituționale nr. 686 din 26 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 27 ianuarie 2015 (*Decizia nr. 686 din 26 noiembrie 2014*).

15. Prin *Sentiința civilă nr. 1.649 din 18 mai 2022*, Tribunalul Constanța — Secția I civilă a admis acțiunea și a obligat pârâta C.N.C.I. să emită în favoarea reclamantului, în temeiul Legii nr. 165/2013, o decizie de compensare pentru imobilul în litigiu, cu un număr de puncte rezultat din echivalentul în lei corespunzător valorii de 277.355 euro la data emiterii deciziei, prin utilizarea grilei notariale valabile pentru anul 2021, precedent pronunțării hotărârii judecătorești.

16. Pentru a pronunța această hotărâre, instanța de fond a reținut că întreaga documentație aferentă notificării formulate de reclamant a fost transmisă către A.N.R.P., fiind înregistrată în evidențele acesteia la 10 noiembrie 2014. De la data înregistrării documentației necesare emiterii deciziei de compensare și până la data investirii instanței pârâta nu a emis decizia prevăzută de art. 21 alin. (1) din Legea nr. 165/2013, astfel încât se impune ca instanța de judecată să se substituie pârâtei și să procedeze la stabilirea întinderii despăgubirilor care i se cuvin reclamantului pentru imobilul preluat în mod abuziv în proprietatea statului, după cum dispune art. 35 alin. (3) din Legea nr. 165/2013.

17. Pentru soluționarea cererii de acordare a despăgubirilor, instanța de fond a apreciat că se impune să stabilească prioritar care este grila notarială aplicabilă pentru evaluarea imobilului care face obiectul litigiului.

18. În acest sens, având în vedere dispozițiile art. 6 din Codul civil, precum și statuările Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept din Decizia nr. 80 din 12 noiembrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1080 din 20 decembrie 2018 (*Decizia nr. 80 din 12 noiembrie 2018*), a stabilit că litigiului de față îi sunt aplicabile dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 193/2021 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și instituirea unor măsuri tranzitorii (*Legea nr. 193/2021*), din moment ce dosarul de despăgubiri nu era soluționat la momentul intrării în vigoare a legii noi.

19. Instanța de fond nu a stabilit îndreptățirea reclamantului de a primi despăgubiri prin raportare la valoarea de circulație actuală a imobilului, deoarece această solicitare nu are acoperire în Legea nr. 165/2013.

20. De asemenea, nu a fost stabilită valoarea imobilului nici prin raportare la grilele notariale aferente anului 2013, deoarece prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 stabilesc aplicarea altei grile, anume aceea aferentă anului precedent emiterii hotărârii, respectiv anul 2021.

21. *Împotriva acestei sentințe au declarat apel părțile.*

22. *Apelantul-reclamant* a susținut că prima instanță trebuia să dispună acordarea de măsuri reparatorii sub formă de puncte în compensare prin raportare la valoarea actuală de circulație (de piață) a imobilului, în valoare de 1.049.503 euro, la cursul leu/euro de la data efectuării plății, aceasta fiind singura soluție ce asigură o reparație justă și echitabilă, în acord cu principiile prevăzute de Legea nr. 10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945—22 decembrie 1989, republicată, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 10/2001*), și cu practica Curții Europene a Drepturilor Omului. Adoptarea Legii nr. 193/2021 nu reprezintă punerea legislației interne în acord cu rațiunea, scopul și incidența art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (*Convenția*), deoarece valorile orientative și minimale din grilele

notariale nu reprezintă nici pe departe valoarea reală a proprietăților din România. Prima instanță nu a ținut seama de faptul că, în dreptul civil român, prevalează normele de drept comunitar în raport cu cele de drept intern, astfel că primele se aplică cu prioritate, iar acesta este un principiu de drept de la care instanțele de judecată nu pot deroga.

23. De asemenea, a susținut că prima instanță se raportează, în mod greșit, în soluționarea prezentei cauze la considerentele Deciziei nr. 80 din 12 noiembrie 2018, în condițiile în care aceasta are în vedere existența unei decizii de acordare de despăgubiri, emisă de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, ca situație premisă în dezlegarea respectivei probleme de drept.

24. În concluzie, solicită admiterea apelului, schimbarea sentinței civile atacate, în sensul de a se dispune, în rejeudicare, în principal, obligarea intimatului-pârâte la acordarea de măsuri reparatorii sub forma compensării prin puncte în valoare de 1.049.503 euro echivalent în lei la data plății, iar în subsidiar prin raportare la valoarea grilei notariale aferente anului 2013 ori aferente anului 2021.

25. *Apelanta-intimată* a criticat hotărârea pronunțată de instanța de fond din perspectiva ignorării necesității completării dosarului de despăgubire cu acte care descriu imobilul în litigiu, potrivit dispozițiilor art. 23 din Legea nr. 10/2001.

26. De asemenea, a criticat sentința apelată sub aspectul calculului măsurilor reparatorii ce se cuvin reclamantului, respectiv al modului de evaluare a imobilului, dar și cu privire la cuantumul cheltuielilor de judecată.

27. În ședința publică din 29 martie 2023, Curtea, din oficiu, a pus în discuție, în raport cu dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile cu privire la chestiunea de drept anterior enunțată (paragraful 7).

28. Prin încheierea de ședință pronunțată la aceeași dată, sesizarea a fost considerată admisibilă și, în temeiul dispozițiilor art. 520 alin. (2) din Codul de procedură civilă, s-a dispus suspendarea judecării.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării, referitoare la admisibilitatea procedurii

29. Instanța de trimitere, procedând la analiza condițiilor de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă, referitoare la declanșarea procedurii pronunțării de către Înalta Curte de Casație și Justiție a unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a apreciat că acestea sunt întrunite cumulativ.

30. Astfel, Dosarul nr. 7.366/118/2019 al Curții de Apel Constanța — Secția I civilă este în curs de judecată, fiind în faza apelului; instanța care sesizează Înalta Curte de Casație și Justiție judecă pricina în ultimă instanță; cauza care face obiectul judecării se află în competența legală a unui complet de judecată al curții de apel investite să o soluționeze, iar soluționarea pe fond a apelului depinde de chestiunea de drept a cărei lămurire se cere.

31. Prima instanță a avut în vedere, pentru calculul punctelor ce trebuie acordate în compensare, dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, forma în vigoare la data pronunțării, care stabileau că evaluarea imobilului ce face obiectul deciziilor se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, valoare ce se exprimă în puncte.

32. Ulterior pronunțării sentinței apelate, la data de 31 iulie 2019, aceste dispoziții legale au fost modificate prin Legea nr. 219/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România (*Legea nr. 219/2020*), în vigoare din data de 2 noiembrie 2020, fiind introdusă o excepție, respectiv în dosarele în care se acordă măsuri compensatorii titularului dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorilor legali ori testamentari ai acestuia, iar dreptul de proprietate nu a fost tranzacționat după

preluarea abuzivă de stat a imobilului, evaluarea acestuia se face prin utilizarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

33. În temeiul art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 astfel modificat, evaluarea în cauza de față s-a realizat conform grilei notariale din anul 2021, anul anterior emiterii hotărârii de către prima instanță, tribunalul apreciind că este aplicabil acest temei și în cazul litigiilor în care reclamantul solicită obligarea C.N.C.I. la soluționarea dosarului prin emiteria unei decizii de compensare care să conțină numărul de puncte, atunci când Comisia nu a soluționat dosarul până la data introducerii acțiunii și nici ulterior, cum este și cel de față.

34. Prin apelul reclamantului s-a contestat modul de evaluare a imobilelor preluate de către stat, ce au aparținut autorilor acestuia, susținându-se că prima instanță trebuia să dispună acordarea de măsuri reparatorii sub formă de puncte în compensare prin raportare la valoarea actuală de circulație (de piață) a imobilului, în valoare de 1.049.503 euro, la cursul leu/euro de la data efectuării plății.

35. S-a susținut că dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, în forma modificată prin Legea nr. 193/2021, pentru a căror aplicare a optat instanța de fond, nu reglementează juridic situația în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor nu a soluționat dosarul până la data introducerii cererii de chemare în judecată și nici ulterior.

36. În atare situație, apelantul-reclamant a susținut că revine instanței de judecată obligația legală de a sancționa atitudinea culpabilă a părâtei-intimate, prin pronunțarea unei hotărâri de obligare a acesteia la măsuri compensatorii sub formă de puncte în compensare, valoarea acestor puncte trebuind a fi raportată la valoarea actuală, de piață, a imobilului ce nu mai poate fi restituit în natură.

37. Instanța de trimitere a apreciat că problema de drept este nouă, vizând aplicabilitatea unei modificări legislative recente a unei dispoziții legale existente la o situație care nu este acoperită în mod expres de prevederile legale incidente, respectiv aceea în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor nu a soluționat dosarul până la data introducerii cererii de chemare în judecată și nici ulterior acestui moment.

38. Cu privire la aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016 pentru prorogarea unor termene, instituirea unor noi termene, privind unele măsuri pentru finalizarea activităților cuprinse în contractele încheiate în cadrul Acordului de împrumut dintre România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru finanțarea Proiectului privind reforma sistemului judiciar, semnat la București la 27 ianuarie 2006, ratificat prin Legea nr. 205/2006, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 111/2017, cu modificările ulterioare (*Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016*), s-a pronunțat Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 80 din 12 noiembrie 2018, însă chestiunea de drept ce se cere a fi soluționată prin prezenta sesizare este diferită.

39. În primul rând, situația de față nu este acoperită în mod expres de prevederile legale incidente, respectiv aceea în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor nu a soluționat dosarul până la data introducerii cererii de chemare în judecată și nici ulterior acestui moment, situație care nu se regăsește în speța în care Înalta Curte de Casație și Justiție a fost sesizată cu chestiunea de drept soluționată prin Decizia nr. 80 din 12 noiembrie 2018.

40. Trebuie avut în vedere faptul că, potrivit art. 479 alin. (1) din Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică modul de aplicare a legii de către prima instanță, obiectul apelului fiind verificarea legalității și temeiniciei sentinței de fond; or, aceasta a aplicat dispozițiile legale în vigoare la data pronunțării.

41. Nefiind incidentă situația din prezenta cauză, Înalta Curte de Casație și Justiție nu a avut de stabilit dacă, în cazul litigiilor

în care reclamantul solicită obligarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor la soluționarea dosarului prin emiteria unei decizii de compensare care să conțină numărul de puncte, atunci când Comisia nu a soluționat dosarul până la data introducerii acțiunii și nici ulterior, valoarea despăgubirilor exprimată în numărul de puncte se stabilește în funcție de: valoarea actuală de piață a imobilului; valoarea imobilului conform grilei notariale aferente anului anterior sesizării instanței sau pronunțării hotărârii în primă instanță; valoarea imobilului conform grilei notariale aferente anului 2013.

42. Prin Legea nr. 219/2020 nu se lămurește o dispoziție existentă, ci se introduce o veritabilă modificare a modului de calcul al despăgubirilor, și anume: pentru persoanele care au tranzacționat dreptul de proprietate după preluarea abuzivă a imobilului, evaluarea acestuia se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în timp ce pentru titularul dreptului de proprietate, fost proprietar sau moștenitorii legali ori testamentari ai acestuia, se face prin utilizarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, prețurile imobilelor din grilele notariale fiind diferite de la un an la altul.

43. Cu toate acestea, nu există nicio prevedere expresă referitoare la evaluarea imobilului în cazul în care Comisia nu a soluționat dosarul până la data introducerii acțiunii și nici ulterior.

44. Problema pusă în discuție prezintă gradul de dificultate necesar pentru declanșarea mecanismului hotărârii prealabile, deoarece rezolvarea de principiu a acestei chestiuni nu se poate deduce cu ușurință din interpretarea coroborată a prevederilor art. 21 din Legea nr. 165/2013, dispozițiile Protocolului nr. 1 adițional la Convenție și art. 6 paragraful 1 din Convenție.

45. Interpretarea normelor legale pune în discuție două rezolvări diametral opuse ale chestiunii de drept vizate, una rezultată din aplicarea dreptului comun, adică evaluarea să aibă loc în funcție de valoarea de piață a imobilului, iar alta întemeiată pe grila notarială aferentă anului anterior pronunțării hotărârii judecătorești.

46. De asemenea, există o practică neunitară la nivelul instanțelor de judecată cu privire la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 35 alin. (2) din Legea nr. 165/2013.

47. Problema de drept nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, conform evidențelor Înaltei Curți de Casație și Justiție, consultate la data sesizării.

V. Punctul de vedere al părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

48. În opinia *apelantului-reclamant*, față de succesiunea de modificări ale dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 și de Decizia Curții Constituționale nr. 189 din 18 martie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 466 din 4 mai 2021 (*Decizia nr. 189 din 18 martie 2021*), valoarea corectă a măsurilor reparatorii trebuie determinată în funcție de valoarea actuală, de piață, a imobilului preluat în mod abuziv în perioada comunistă.

49. Întrucât acesta are calitatea de moștenitor al proprietarului imobilului, iar dreptul de proprietate cu privire la imobilul confiscat în mod abuziv în perioada comunistă nu a fost restabilit nici până în prezent, va beneficia de măsuri reparatorii clar diminuate în raport cu persoanele ale căror cereri au fost deja soluționate prin acordarea de măsuri reparatorii sub forma punctelor în compensare în perioada 2013—2020, ceea ce reprezintă un nou abuz de drept.

50. Invocând art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție și practica instanței de contencios al drepturilor omului în privința noțiunii de „bun”, apelantul-reclamant apreciază că nu este echitabilă și nici adecvată dreptului comunitar soluția acordării de măsuri reparatorii în funcție de grila notarială din anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești, deoarece nu se poate determina cu exactitate momentul în care cauza se va soluționa printr-o hotărâre judecătorească definitivă (probabil 2023 sau chiar 2024), în condițiile în care prima instanța de judecată a avut în vedere valoarea grilei notariale aferente anului 2020.

51. Adoptarea Legii nr. 193/2021 nu reprezintă punerea legislației interne în acord cu rațiunea, scopul și incidența art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție, astfel cum în mod greșit a apreciat prima instanță de judecată, deoarece valorile orientative și minimele din grilele notariale nu reprezintă nici pe departe valoarea reală a proprietăților din România.

52. În dreptul român prevalează normele de drept comunitar în raport cu cele de drept intern, astfel că primele se aplică cu prioritate, iar acesta este un principiu de drept de la care instanțele de judecată nu pot deroga.

53. Dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 — forma în vigoare la acest moment — limitează dreptul de o reparație justă și echitabilă pentru o cerere care trebuia să fie soluționată din anul 2001, iar de către C.N.C.I. cel târziu până la data de 20 mai 2018, ceea ce echivalează cu negarea dreptului de acces la justiție.

54. Introducerea art. 35 alin. (2) în Legea nr. 165/2013 a avut ca scop finalizarea procesului de restituire a imobilelor preluate în mod abuziv de către stat în perioada comunistă, inclusiv prin promovarea de acțiuni directe de restituire a imobilelor la instanța de judecată, în situația în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor stă în pasivitate și nu dă curs cererilor de restituire nici măcar în termenele instituite de art. 33 din Legea nr. 165/2013.

55. *Apelanta-pârâtă Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor* a solicitat respingerea cererii de sesizare formulate de apelantul-reclamant.

56. A susținut că evaluarea imobilelor prin raportare la valoarea de piață excedează dispozițiilor Legii nr. 165/2013 și Legii nr. 219/2020. În mod punctual, art. 50 din Legea nr. 165/2013 abrogă toate trimiterile Legii nr. 10/2001 și ale Legii nr. 247/2005 privind reforma în domeniile proprietății și justiției, precum și unele măsuri adiacente, cu modificările și completările ulterioare (*Legea nr. 247/2005*), la evaluarea potrivit valorii de piață sau potrivit standardelor internaționale de evaluare, ceea ce interesează fiind valoarea de grilă. Or, valoarea de grilă, în condițiile art. 21 din Legea nr. 165/2013, se stabilește pe baza înscrisurilor existente la dosar, respectiv pe baza înscrisurilor care dovedesc caracteristicile și categoria de folosință. Împrejurarea că valoarea rezultată în urma aplicării acestui criteriu diferă de valoarea actuală de piață nu constituie un motiv care să justifice admiterea acțiunii reclamantului, atât timp cât la baza acestei metode de evaluare stau prevederi legale în vigoare.

57. Invocând considerentele din Hotărârea-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza *Maria Atanasiu și alții împotriva României*, apreciază că, prin acordarea de despăgubiri, prin raportare la grila notarilor publici, iar nu la valoarea de piață a imobilelor, cum solicită reclamantul, se păstrează un just echilibru între interesele foștilor proprietari și interesul general al colectivității, iar dreptul de proprietate este respectat.

58. Prevederile legale criticate constituie modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 165/2013.

59. Mai mult, prin apariția Legii nr. 193/2021, legiuitorul a tranșat această problemă, stabilind că despăgubirile în speță trebuie acordate conform grilei notariale din anul anterior emiterii deciziei de compensare de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor.

60. Aplicarea normei din dreptul intern, respectiv art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, nu creează o situație injustă în raport cu statuările obligatorii ale Curții Europene a Drepturilor Omului din cauzele evocate și analizate prin prisma dreptului fundamental reglementat de art. 1 din Protocolul adițional nr. 1 la Convenție, ci stabilesc chiar nivelul maximal al despăgubirilor pe care le pot obține reclamantii în acord cu cele statuate chiar de instanța de contencios al drepturilor omului, care nu impune nicio obligație de a stabili un nivel al despăgubirilor, în afară de unul rezonabil, și care a fost deja constatat ca rezonabil, iar acesta nu este cel al valorii de piață, astfel că nu există

o neconcordanță între art. 21 alin. (6) din lege și art. 1 din Protocolul nr. 1 adițional la Convenție.

61. După comunicarea raportului întocmit de judecătorul-raportor, în condițiile art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile au depus, în termen legal, prin avocat, respectiv consilier juridic, puncte de vedere asupra chestiunii de drept.

62. *Apelantul-reclamant* a susținut că este greșită concluzia judecătorului-raportor referitoare la neîndeplinirea condiției noutății, deoarece textul de lege a cărui interpretare se solicită abia începe să devină actual, în raport cu modificarea adusă prin Legea nr. 193/2021.

63. Caracterul de nouate al problemei de drept este conferit și de faptul că interpretarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 trebuie să se raporteze inclusiv la considerentele Hotărârii din 8 noiembrie 2022, pronunțate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Văleanu și alții împotriva României*, considerente pe care instanțele de judecată nu le-au avut în vedere în motivarea soluțiilor analizate în raportul întocmit.

64. Intimata-pârâtă a reiterat argumentele vizând respingerea sesizării, pe care le-a susținut în fața instanței de trimitere. A arătat și că, în paragraful 237 din Hotărârea pronunțată în Cauza *Văleanu și alții împotriva României*, Curtea a reținut că nivelul compensației a rămas rezonabil legat de valoarea de piață a bunului la momentul emiterii deciziei de despăgubire, potrivit grilei notariale din anul anterior, însă având în vedere amplasamentul și specificațiile tehnice ale proprietății, relevante la momentul privării de proprietate.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizarea cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

65. Completul de judecată investit cu soluționarea apelurilor în Dosarul nr. 7.366/118/2019 a apreciat că, în logica statuărilor din Decizia nr. 80 din 12 noiembrie 2018, prezentului litigiu îi sunt aplicabile dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 193/2021, din moment ce dosarul de despăgubiri nu era soluționat la momentul intrării în vigoare a legii noi.

66. Datorită modificărilor legislative curente în această materie, în special cu privire la art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, precum și faptului că la 18 martie 2021, prin Decizia nr. 189, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate a acestui text, instanța nu ar fi putut obliga pârâta Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor la emiterea unei decizii de compensare prin puncte conform grilei notariale aplicabile la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești.

67. Potrivit Legii nr. 193/2021, alineatul (6) al art. 21 din Legea nr. 165/2013 se modifică și va avea următorul cuprins: „Evaluarea imobilelor pentru care se acordă despăgubiri se exprimă în puncte și se face prin aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia. Un punct are valoarea de un leu.”

68. Din cuprinsul textului legal enunțat, referitor la aplicarea grilei notariale valabile pentru anul precedent emiterii deciziei de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, nu reiese care ar trebui să fie grila notarială aplicabilă ori dacă ar trebui aplicată grila notarială ori valoarea de piață a imobilului, în situația în care Comisia Națională nu a soluționat dosarul până la data introducerii acțiunii și nici ulterior.

69. Având în vedere această lacună legislativă, s-ar putea aprecia că, față de starea de pasivitate a C.N.C.I. până la momentul respectiv, reclamantul ar fi îndreptățit la despăgubirea cu valoarea de piață a imobilului.

70. Pe de altă parte, s-ar putea considera că, față de puterea obligatorie a hotărârii judecătorești, decizia va fi emisă de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor în același an în care a fost pronunțată hotărârea în primă instanță, astfel încât ar părea logică utilizarea grilei notariale valabile pentru anul anterior pronunțării acesteia.

71. De asemenea, având în vedere prevederile inițiale ale art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, în forma în vigoare la data formulării acțiunii, potrivit căreia evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei se face prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și a categoriei de folosință la data preluării acestuia, s-ar putea considera că în acest caz ar trebui aplicată grila notarială din 2013.

72. Această chestiune a fost antamată și în cadrul întâlnirii președinților secțiilor civile ale Înaltei Curți de Casație și Justiție și ale curților de apel, de la Craiova, 26—27 mai 2022, unde s-a apreciat că, în ceea ce privește cererea având ca obiect obligarea C.N.C.I. să emită decizia de compensare sau, după caz, pronunțarea unei hotărâri judecătorești care să țină loc de decizie de compensare, formulată în temeiul art. 35 alin. (2) și (3) din Legea nr. 165/2013 (C.N.C.I. nu a soluționat dosarul de despăgubire): a) dacă prima instanță, în soluționarea cererii, va proceda la evaluarea imobilului, în conformitate cu art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, se va raporta la valoarea înscrisă în grila notarială valabilă pentru anul precedent pronunțării sentinței civile; această valoare va fi convertită în lei la cursul valutar al Băncii Naționale a României (B.N.R.) euro/leu de la data pronunțării sentinței civile de către prima instanță; b) dacă prima instanță a procedat la evaluarea imobilului și împotriva sentinței civile pronunțate s-a declarat apel, prin care se critică grila notarială aplicabilă (an distinct) sau greșita aplicare a acesteia de către prima instanță, instanța de apel, verificând valoarea imobilului, în conformitate cu art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, se va raporta la valoarea înscrisă în grila notarială valabilă pentru anul precedent pronunțării sentinței civile; această valoare va fi convertită în lei la cursul valutar B.N.R. euro/leu de la data pronunțării sentinței civile de către prima instanță; în soluționarea apelului, se va ține seama de respectarea regulii de drept înscrise în art. 481 din Codul de procedură civilă privind neînrautățirea situației în propria cale de atac; c) dacă prima instanță nu a procedat la evaluarea imobilului, apreciind că nu s-a făcut dovada dreptului de proprietate sau a calității părții de persoană îndreptățită și împotriva sentinței civile pronunțate s-a declarat apel, instanța de apel, dacă va evalua imobilul, în conformitate cu art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, se va raporta la valoarea înscrisă în grila notarială valabilă pentru anul precedent pronunțării deciziei civile; această valoare va fi convertită în lei la cursul valutar B.N.R. euro/leu de la data pronunțării deciziei civile de către instanța de apel.

73. Întrucât există argumente ce susțin mai multe variante de interpretare, pentru a se evita crearea unei practici neunitare în aplicarea acestor dispoziții legale, se impune ca Înalta Curte de Casație și Justiție să lămurească chestiunea de drept ce se solicită a fi dezlegată.

74. Totodată, trebuie avut în vedere și faptul că, prin Încheierea din 15 februarie 2023, s-a admis și cererea reclamantului de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate a prevederilor legale a căror interpretare se solicită prin prezenta sesizare.

VII. Jurisprudența instanțelor naționale în materie

75. Răspunzând solicitării Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanțele naționale au comunicat un număr semnificativ de hotărâri judecătorești și au exprimat opinii teoretice asupra chestiunii de drept supuse dezlegării.

76. Hotărârile judecătorești definitive depuse la dosarul cauzei conturează o practică recentă, consistentă și unitară, fără excepție, a instanțelor de apel, care consideră că valoarea despăgubirilor se stabilește în funcție de valoarea imobilului, conform grilei notariale aferente anului anterior pronunțării hotărârii judecătorești de evaluare, fiind aplicabile dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 193/2021.

77. Instanțele au reținut că modalitatea de evaluare menționată este aplicabilă și în ipoteza în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor nu a emis decizie de

compensare, fiind necesar să se utilizeze aceeași modalitate de stabilire a cuantumului măsurilor compensatorii prin puncte, independent de soluționarea sau nu a dosarului administrativ de către Comisia Națională.

78. În acest sens au fost depuse 48 de hotărâri judecătorești definitive, care provin de la 13 din cele 15 curți de apel.

79. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil nu se verifică, în prezent, practica judiciară în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii în problema de drept ce formează obiectul sesizării.

VIII. Jurisprudența Curții Constituționale

80. În urma verificărilor efectuate, se constată că instanța de contencios constituțional s-a pronunțat în numeroase cazuri asupra conformității prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 cu imperativele cuprinse în Constituția României, prin decizii de respingere a sesizărilor cu excepții de neconstituționalitate în litigiile deduse judecătii.

81. Spre exemplu, prin *Decizia nr. 164 din 27 martie 2018*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 551 din 2 iulie 2018, Curtea Constituțională a reținut în paragrafele 20—24 că:

„20. (...) prevederile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 au fost modificate prin art. 1 pct. 4 din Legea nr. 111/2017 (...), publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 399 din 26 mai 2017. Având în vedere că soluția legislativă este, în esență, aceeași cu cea existentă înaintea modificării, Curtea reține, în prezenta cauză, aplicabilitatea jurisprudenței sale anterioare, pronunțate în legătură cu acest text de lege.

21. Astfel, în privința constituționalității dispozițiilor din Legea nr. 165/2013, care instituie, pentru evaluarea imobilului ce constituie obiectul deciziei de compensare, metoda aplicării grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a legii, prin *Decizia nr. 269 din 7 mai 2014*, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 513 din 9 iulie 2014, Curtea Constituțională s-a pronunțat, între alte prevederi din actul normativ criticat, și asupra prevederilor art. 4 teza a doua raportate la art. 21 alin. (6) și art. 50 lit. b), analizând argumente de neconstituționalitate similare celor formulate în prezenta cauză. Prin decizia menționată, Curtea a respins excepția de neconstituționalitate ca neîntemeiată, cu motivarea că prevederile legale criticate constituie modalitatea prin care legiuitorul a înțeles să transpună în legislația națională exigențele impuse de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, așa cum rezultă din expunerea de motive a Legii nr. 165/2013. În acest sens, în acord cu cele reținute în jurisprudența sa (...), Curtea a statuat că Legea nr. 165/2013 a fost adoptată de legiuitor ca urmare a pronunțării de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului a Hotărârii-pilot din 12 octombrie 2010 în Cauza Maria Atanasiu și alții împotriva României, prin care, la paragraful 232, au fost reținute în sarcina statului român obligația implementării unor proceduri simplificate și eficiente, întemeiate pe măsuri legislative și pe o practică judiciară și administrativă coerentă, precum și obligația adoptării unor reguli de procedură clare și simplificate, care să acorde sistemului de despăgubiri o previzibilitate sporită. Prin aceeași decizie, Curtea a mai reținut, de asemenea, că prin hotărârea-pilot menționată a fost lăsată, însă, statului român o largă marjă de apreciere în privința mijloacelor prin care să îndeplinească obligațiile juridice impuse și să garanteze respectarea drepturilor patrimoniale sau să reglementeze raporturile de proprietate avute în vedere. Invocând jurisprudența sa anterioară în legătură cu procedura specială de acordare a despăgubirilor pentru imobilele preluate în mod abuziv, Curtea a mai reținut că modul de reparare a injustițiilor și abuzurilor din legislația trecută ține de opțiunea exclusivă a legiuitorului, iar prevederile de lege criticate sunt în acord cu cele ale art. 44 alin. (1) teza a doua din Constituție, potrivit căreia conținutul și limitele dreptului de proprietate sunt stabilite de lege (paragrafele 42 și 45).

22. Tot astfel, prin *Hotărârea din 29 aprilie 2014*, pronunțată în Cauza Preda și alții împotriva României, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a considerat — având în vedere marja de apreciere a statului român și garanțiile instituite prin Legea

nr. 165/2013, și anume regulile de procedură clare și previzibile, însoțite de termene constrângătoare și de un control judecătoresc efectiv — că legea menționată oferă, în principiu, un cadru accesibil și efectiv pentru remedierea criticilor referitoare la atingerile aduse dreptului la respectarea bunurilor în sensul art. 1 din primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, rezultate în urma aplicării legilor de restituire (paragraful 129). (...)

23. Mai mult, așa cum a reținut Curtea prin Decizia nr. 618 din 4 noiembrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 28 ianuarie 2015, paragrafele 23 și 24, prin Legea nr. 165/2013, legiuitorul a urmărit să introducă un sistem unitar și previzibil de evaluare a imobilelor, astfel încât atât imobilele din Fondul național al terenurilor agricole și al altor imobile, cât și imobilele ce fac obiectul cererilor de restituire nesoluționate să fie evaluate prin raportare la același sistem, respectiv prin aplicarea grilei notariale de la momentul intrării în vigoare a noii legi. (...)

24. De asemenea, prin Decizia nr. 613 din 4 octombrie 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 59 din 20 ianuarie 2017, paragraful 17, Curtea a constatat că nu poate fi vorba de retroactivitatea Legii nr. 165/2013, din moment ce situația juridică se află în curs de constituire, în sensul de a fi stabilit în concret cuantumul despăgubirilor convenite în temeiul legilor reparatorii. Astfel, s-a reținut în decizia menționată, este firesc ca modalitatea de calcul să fie cea prevăzută de actul normativ în vigoare la momentul efectuării acestei operațiuni, iar nu prin raportare la dispoziții legale abrogate, așa cum sunt cele din Legea nr. 247/2005, care, anterior intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, guvernau modalitatea de stabilire a despăgubirilor convenite.”

82. Asemenea considerente se regăsesc, spre exemplu, și în deciziile nr. 794 din 3 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 169 din 2 martie 2020; nr. 568 din 9 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.125 din 23 noiembrie 2020 etc.

IX. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție în mecanismele de unificare a practicii

83. Prin Decizia nr. 80 din 12 noiembrie 2018, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, admitând sesizarea formulată, a decis următoarele:

„1. În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, în forma anterioară modificării acesteia prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016 (...) stabilește că:

Evaluarea imobilului ce face obiectul deciziei de compensare se realizează prin aplicarea grilei notariale valabile la data intrării în vigoare a Legii nr. 165/2013, în considerarea caracteristicilor tehnice ale imobilului și categoriei de folosință la data preluării acestuia, prevederile art. 21 alin. (1) din Legea nr. 165/2013 nefiind aplicabile.

2. Dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificată și completată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 98/2016, se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor judecătorești, având ca obiect decizii de compensare emise anterior intrării în vigoare a legii modificate”.

84. Prin Decizia nr. 9 din 21 februarie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 326 din 4 aprilie 2022 (Decizia nr. 9 din 21 februarie 2022), Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins ca inadmisibile sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, în Dosarul nr. 11.553/3/2019, și sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara — Secția I civilă, în Dosarul nr. 877/108/2020, relevante fiind considerentele din paragrafele 116, 126—129.

85. De asemenea, prin Decizia nr. 57 din 3 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.162 din 5 decembrie 2022 (Decizia nr. 57 din 3 octombrie 2022),

Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, admitând sesizarea, a stabilit că:

„În interpretarea dispozițiilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România, cu modificările și completările ulterioare, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 193/2021 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020 pentru suspendarea aplicării prevederilor art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013 privind măsurile pentru finalizarea procesului de restituire, în natură sau prin echivalent, a imobilelor preluate în mod abuziv în perioada regimului comunist în România și instituirea unor măsuri tranzitorii, stabilește că, într-un litigiu care are ca obiect contestația formulată împotriva deciziei de compensare emise de Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum au fost modificate prin Legea nr. 193/2021 privind aprobarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 72/2020, se interpretează în sensul că evaluarea imobilului urmează a fi realizată prin raportare la grila notarială publică valabilă în anul anterior emiterii deciziei de compensare de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, ce face obiectul contestației judiciare.”

X. Raportul asupra chestiunii de drept

86. Prin raportul întocmit, judecătorul-raportor a apreciat că nu sunt întrunite cumulativ condițiile de admisibilitate a sesizării prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, lipsind condiția nouității.

XI. Înalta Curte de Casație și Justiție

Examinând sesizarea, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile, raportul întocmit de judecătorul-raportor și chestiunea de drept care se solicită a fi dezlegată, constată următoarele:

87. Potrivit dispozițiilor art. 519 din Codul de procedură civilă, „Dacă în cursul judecării, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată”.

88. Această normă instituie o serie de condiții de admisibilitate pentru declanșarea procedurii privind pronunțarea unei hotărâri prealabile, condiții care se impun a fi întrunite în mod cumulativ, după cum urmează:

a) existența unei cauze aflate în curs de judecată în ultimă instanță;

b) cauza care face obiectul judecării să se afle în competența unui complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță;

c) ivirea unei veritabile chestiuni de drept de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei aflate în curs de judecată; din perspectiva acestei condiții trebuie verificat dacă sunt întrunite premisele de analiză ale acesteia, anume:

— existența unei chestiuni de drept, apte a primi o dezlegare de principiu, întrucât chestiunile ce vizează exclusiv aplicarea legii sau reprezintă aspecte de fapt nu pot primi o dezlegare de principiu în cadrul acestui mecanism;

— chestiunea de drept pusă în discuție trebuie să fie una veritabilă, serioasă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite și, prin urmare, să prezinte un anumit nivel de dificultate;

— chestiunea de drept să fie esențială, în sensul că de lămurirea ei depinde soluționarea pe fond a cauzei, context în care noțiunea de „soluționare pe fond” trebuie înțeleasă în sens larg, incluzând nu numai problemele de drept material, ci și pe cele de drept procesual, cu condiția ca soluționarea pe fond a cauzei să depindă de rezolvarea acestora, astfel cum s-a

conturat jurisprudența instanței supreme în cadrul acestui mecanism de unificare a practicii judiciare;

d) chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de nouitate;

e) Înalta Curte de Casație și Justiție să nu se fi pronunțat asupra chestiunii de drept respective;

f) problema de drept să nu facă obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

89. Procedând la verificarea îndeplinirii acestor condiții, se constată că primele două sunt îndeplinite, întrucât sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a fost realizată de Curtea de Apel Constanța, investită cu soluționarea apelului formulat împotriva Sentinței civile nr. 1.649 din 18 mai 2022, pronunțată de Tribunalul Constanța — Secția I civilă, în Dosarul nr. 7.366/118/2019.

90. Decizia ce urmează a fi pronunțată în apel este definitivă, potrivit art. 35 alin. (4) din Legea nr. 165/2013 raportat la art. 483 alin. (2) teza finală din Codul de procedură civilă.

91. Examinarea jurisprudenței Înaltei Curți de Casație și Justiție relevă că instanța supremă, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, a pronunțat Decizia nr. 9 din 21 februarie 2022, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel București — Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, în Dosarul nr. 11.553/3/2019 și sesizarea formulată de Curtea de Apel Timișoara — Secția I civilă, în Dosarul nr. 877/108/2020.

92. În cuprinsul acestei decizii, instanța supremă a expus raționamentul juridic aplicabil în ipoteza nesoluționării dosarului administrativ de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, în situația în care nu a fost emisă nicio decizie de compensare, însă persoana îndreptățită a inițiat demersul judiciar, în conformitate cu art. 35 alin. (2) și (3) din Legea nr. 165/2013, relevante fiind considerentele din paragrafele 116 și 126—129.

93. Trebuie menționat că instanțele de judecată, având a soluționa litigii de natura celor expuse anterior, au preluat raționamentul instanței supreme, practica fiind unitară în aplicarea dispozițiilor art. 35 alin. (2) și (3) din Legea nr. 165/2013, în situația în care nu a fost emisă nicio decizie de compensare.

94. În ceea ce privește noutatea chestiunii de drept ce formează obiectul prezentei sesizări, se constată că această condiție nu este îndeplinită.

95. În lipsa unei definiții a „noutății” chestiunii de drept și a unor criterii de determinare a acesteia, în cuprinsul art. 519 din Codul de procedură civilă, a revenit instanței supreme sarcina identificării acestor criterii pentru conturarea noțiunii de „noutate” care califică ca atare chestiunea de drept și pe baza acesteia să hotărască dacă problema de drept a cărei dezlegare se solicită este nouă.

96. Sub acest aspect, s-a subliniat în practica Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept că noutatea unei chestiuni de drept poate fi generată nu numai de o reglementare nou-intrată în vigoare, ci și de una veche, cu condiția însă ca instanța să fie chemată să se pronunțe asupra respectivei probleme de drept pentru prima dată.

97. Examinarea acestei condiții necesită, prin verificarea jurisprudenței recente, a se vedea dacă, în procesul curent de aplicare a legii, instanțele au dat o rezolvare chestiunii de drept sesizate de instanța de trimitere. Cu alte cuvinte, ceea ce prezintă importanță sub acest aspect sunt existența și dezvoltarea unei practici judiciare constante în această materie (în acest sens, paragraful 71 din Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 73 din 9 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 60 din 20 ianuarie 2021).

98. Caracterul de noutate se pierde, pe măsură ce chestiunea de drept a primit o dezlegare din partea instanțelor, în urma unei interpretări adecvate, concretizată într-o practică judiciară consacrată, iar opiniile jurisprudențiale izolate sau cele

pur subiective nu pot constitui temei declanșator al mecanismului pronunțării unei hotărâri prealabile.

99. Or, din analiza hotărârilor judecătorești definitive depuse la dosarul cauzei rezultă că, în materia supusă analizei, există o practică recentă, consistentă și unitară, fără excepție, a instanțelor de apel, care consideră că valoarea despăgubirilor se stabilește în funcție de valoarea imobilului, conform grilei notariale aferente anului anterior pronunțării hotărârii judecătorești de evaluare, fiind aplicabile dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel cum a fost modificată prin Legea nr. 193/2021. S-a reținut că modalitatea de evaluare menționată este aplicabilă și în ipoteza în care Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor nu a emis decizie de compensare, fiind necesar să se utilizeze aceeași modalitate de stabilire a cuantumului măsurilor compensatorii prin puncte, independent de soluționarea sau nu a dosarului administrativ de către Comisia Națională.

100. Examinând practica instanțelor de judecată, se observă că au fost înaintate 48 de hotărâri definitive, care provin de la mai multe curți de apel din țară, ceea ce constituie un număr semnificativ la nivelul instanțelor, relevând existența și dezvoltarea unei practici judiciare constante în problema de drept a cărei dezlegare a fost solicitată de instanța de trimitere, astfel încât rezultă că cerința noutății nu este îndeplinită.

101. În adoptarea acestei modalități de interpretare a dispozițiilor legale incidente, instanțele de judecată au avut în vedere raționamentul juridic expus de către Înalta Curte de Casație și Justiție prin considerentele din paragrafele 126—128 din cuprinsul Deciziei nr. 9 din 21 februarie 2022.

102. Prin considerentele menționate ale hotărârii instanței supreme se consacră aplicarea criteriului temporal de evaluare și atribuțiile instanței de judecată de a soluționa dosarul administrativ în ipoteza în care autoritatea administrativ-teritorială nu și-a îndeplinit obligația de emiteră a deciziei de compensare.

103. Astfel, în ipoteza nesoluționării dosarului administrativ de către Comisia Națională pentru Compensarea Imobilelor, în situația în care nu a fost emisă nicio decizie de compensare, însă persoana îndreptățită a inițiat demersul judiciar, în conformitate cu art. 35 alin. (2) și (3) din Legea nr. 165/2013, soluția care se impune constă în aplicarea grilei notariale din anul anterior pronunțării hotărârii judecătorești de evaluare, care se substituie actului administrativ. Numai o asemenea interpretare privind regula și momentul temporal al evaluării imobilului, care vizează aplicarea grilei notariale valabile din anul anterior emiterii deciziei de compensare/hotărârii judecătorești de evaluare, corespunde scopului și rațiunii normelor juridice menționate.

104. Legiuitorul a urmărit ca evaluarea imobilelor să fie realizată prin utilizarea procedurii instituit prin art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, respectiv prin aplicarea grilei notariale din anul anterior emiterii deciziei de compensare/hotărârii judecătorești de evaluare, și, în același timp, acest sistem de evaluare să reflecte valoarea bunului supus măsurii de restituire, în conformitate cu principiile care stau la baza acordării măsurilor compensatorii înscrise în art. 2 din Legea nr. 165/2013.

105. Această concluzie este valabilă indiferent dacă procedura judiciară constă într-o cerere, având ca obiect obligarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor să emită decizia de compensare sau, după caz, pronunțarea unei hotărâri judecătorești, care să țină loc de decizie de compensare, formulată în temeiul art. 35 alin. (2) și (3) din Legea nr. 165/2013.

106. Nici Hotărârea din 8 noiembrie 2022, pronunțată de Curtea Europeană a Drepturilor Omului în Cauza *Văleanu și alții împotriva României*, nu conferă un element de noutate problemei de drept supuse dezlegării.

107. În Cauza *Văleanu și alții împotriva României* a fost avută în vedere forma anterioară a Legii nr. 165/2013, când evaluarea se realiza prin raportare la grila notarială aferentă anului 2013, existând o perioadă îndelungată de timp între anul

în raport cu care se stabilea valoarea imobilului și anul în care se încasa în mod efectiv despăgubirea.

108. Așadar, esențial pentru problema de drept supusă dezlegării este analiza efectuată de instanța de contencios european în Cauza *Văleanu și alții împotriva României*, în sensul că stabilirea cuantumului măsurilor compensatorii în funcție de valoarea din grila notarilor publici anterioară anului pronunțării hotărârii de evaluare nu a fost considerată ca fiind o modalitate nerezonabilă de evaluare.

109. În acest sens este relevant paragraful 237 din hotărâre, potrivit căruia: „Curtea ia act de decizia legiuiitorului național de a garanta că nivelul despăgubirilor rămâne legat în mod rezonabil — chiar dacă la un nivel minim — de valoarea de piață a proprietății la momentul emiterii deciziei de despăgubire. În conformitate cu actuala versiune a dispoziției relevante, despăgubirile se calculează în funcție de evaluările stabilite de

camera notarilor relevante în anul anterior deciziei de despăgubire, dar totuși având în vedere amplasamentul și caracteristicile tehnice ale proprietății relevante la momentul exproprierii.”

110. Concluzia ce se degajă din considerentele acesteia nu infirmă aplicarea dispozițiilor din legea specială în substanța lor, cu referire la dispozițiile art. 21 alin. (6) din Legea nr. 165/2013, astfel încât din acest punct de vedere nu își găsește justificarea condiția de admisibilitate privind noutatea chestiunii de drept.

111. Așa fiind, chestiunea de drept a cărei dezlegare se solicită și-a clarificat înțelesul în practica judiciară, astfel că sesizarea pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile nu îndeplinește cerința noutății prevăzută de art. 519 din Codul de procedură civilă, urmând să fie respinsă, ca inadmisibilă.

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Constanța — Secția I civilă, în Dosarul nr. 7.366/118/2019, pentru pronunțarea unei hotărâri prealabile, cu privire la următoarea chestiune de drept:

În cazul litigiilor în care reclamantul solicită obligarea Comisiei Naționale pentru Compensarea Imobilelor la soluționarea dosarului prin emiterea unei decizii de compensare care să conțină numărul de puncte, atunci când aceasta nu a soluționat dosarul până la data introducerii acțiunii și nici ulterior, valoarea despăgubirilor exprimată în numărul de puncte se stabilește în funcție de valoarea actuală de piață a imobilului, valoarea imobilului conform grilei notariale aferente anului anterior sesizării instanței sau pronunțării hotărârii în primă instanță ori valoarea imobilului conform grilei notariale aferente anului 2013?

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 26 iunie 2023.

PREȘEDINTELE SECȚIEI I CIVILE
LAURA-MIHAELA IVANOVICI

Magistrat-asistent,
Elena Adriana Stamatescu

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

